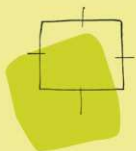

Advies Natuurwaarden Vakantiecentrum
De Fruithof in Klijndijk

BügelHajema
Plek voor ideeën

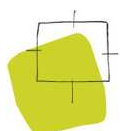
**Advies Natuurwaarden Vakantiecentrum
De Fruithof in Klijndijk**

Inhoud

Rapport en bijlagen

27 april 2009

Projectnummer 030.15.51.00.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	5
1.1	Aanleiding onderzoek	5
1.2	Soortenbescherming	5
1.3	Gebiedsbescherming	6
2	Inleiding	7
2.1	Procedure	7
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Gebiedsbescherming	8
3	Beschrijving van het plangebied	11
3.1	HISTORIE	11
4	Natuurwaarden	15
4.1	Beschermde gebieden	15
4.2	Soortenonderzoek	16
4.2.1	Vaatplanten	18
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	19
4.2.3	Zoogdieren - overige	20
4.2.4	Vogels	21
4.2.5	Amfibieën	22
4.2.6	Reptielen	23
4.2.7	Vissen	23
4.2.8	Dagvlinders	23
4.2.9	Libellen	24
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	25
5	Conclusie	27
5.1	Gebiedsbescherming	27
5.2	Soortenbescherming	27
6	Bronnen	31
6.1	Veldbezoek	31
6.2	Media	31
6.3	Gegevens	31
6.4	Literatuur	31

Bijlagen

S a m e n v a t t i n g

1.1

Aanleiding onderzoek

Er bestaan plannen om het terrein van Vakantiecentrum Fruithof op te waarderen, waarbij mogelijk ook een forse toename van het aantal recreatiewoningen zal worden gerealiseerd. In het kader van de Flora- en faunawet is een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving.

1.2

Soortenbescherming

Voor de in het kader van de Flora- en faunawet relevante soortgroepen is in onderstaande tabel aangegeven of er mogelijk verbodsovertredingen worden verwacht en welke vervolgstap dient te worden genomen.

Tabel A. Verbodsovertredingen en vervolgstappen beschermde soorten Flora- en faunawet

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstap
Flora	Grasklokje	Geen, vrijstelling
Vleermuizen	-	-
Overige zoogdieren	Aardmuis, gewone en tweekleurige bosspitsmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis, konijn, ree, wezel, hermelijn	Geen, vrijstelling
Vogels	Enkele broedvogels	Geen, indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad	Geen, vrijstelling
Reptielen	-	-
Vissen	-	-
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

1.3

Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op voldoende afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Het plangebied is onderdeel van een ecologische verbindingszone (en dus de Ecologische Hoofdstructuur). Gezien de matige functionaliteit van de verbindingszone in de huidige situatie zijn geen negatieve effecten door de ontwikkelingsplannen te verwachten.

De ontwikkelingsplannen hebben mogelijk negatieve effecten op het nabij gelegen Ecologische Hoofdstructuurgebied Valtherbos. Door seizoensverbreding kan buiten het hoogseizoen de recreatiedruk in het Ecologische Hoofdstructuurgebied mogelijk toenemen. Tevens wordt het plangebied na de ontwikkelingsplannen ongeschikt voor diersoorten uit het Ecologische Hoofdstructuurgebied die buiten het kampeerseizoen gebruikmaken van het kampeerterrein.

De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming voor de Ecologische Hoofdstructuur mogelijk in strijd met de Nota Ruimte en het POP. In dit kader zal nader onderzoek en overleg met de gemeente Borger-Odoorn en Provincie Drenthe nodig zijn. Overleg met de gemeente en Provincie Drenthe zal moeten uitwijzen of deze activiteit in strijd is met de POP en welke maatregelen moeten worden genomen.

Inleiding

2

2.1

Procedure

Voor de toename van het aantal recreatiewoningen aan de Melkweg 2 te Klijndijk in de gemeente Borger-Odoorn dient voor het bestemmingsplan een procedure ex artikel 3.2.3 van de Wet ruimtelijke ordening te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied (soortbescherming en gebiedsbescherming).

2.2

Soortenbescherming

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

SOORTENBESCHERMING

BESCHERMINGSREGIMES

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 7).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3'). Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

HABITAT

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

RODE LIJST

In dit rapport wordt tevens aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie bijlage 6). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

2.3

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit Ruimtelijke ordening (Bro) ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden

uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Alle gebieden die zich kwalificeren voor aanmelding zijn op grond van de genoemde richtlijnen beschermd alsof ze al zijn aangewezen.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: nationale en beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hiervoor staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of er een kans is op een significant negatief effect. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid is dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. Dit is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de provincie. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

NATUURBESCHERMINGS-
WET

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport voor drie gebieden klaar. Voor de overige gebieden zijn ze niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht. Inmiddels zijn er 119 gebieden (eerste tranche en Waddentranche) voor definitieve aanwijzing in procedure gebracht. De ontwerpbesluiten van deze aanwijzingen hebben in 2007 ter inzage gelegen. De minister heeft op 19 februari 2008 de eerste drie gebieden definitief aangewezen: Voornes Duin, Duinen

Goeree & Kwade Hoek en Voordelta. De definitieve aanwijzing van de overige 116 gebieden volgt hierna. De procedure voor de resterende 43 gebieden zijn gestart in 2008. Voorlopig wordt daarom, voor het overgrote deel van de gebieden, getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

ECOLOGISCHE HOOFD-
STRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) en POP-Drenthe geniet een vergelijkbare bescherming. Ingrepen bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

In juli 2007 is door het Rijk en provincies het beleidskader Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS uitgegeven. Met dit beleidskader kan maatwerk worden geboden. In het beleidskader wordt onder anderen een beoordelingskader gegeven (significantie) en wordt aangegeven dat ook externe werking een expliciet te beoordelen effect is.

B e s c h r i j v i n g v a n h e t p l a n g e b i e d

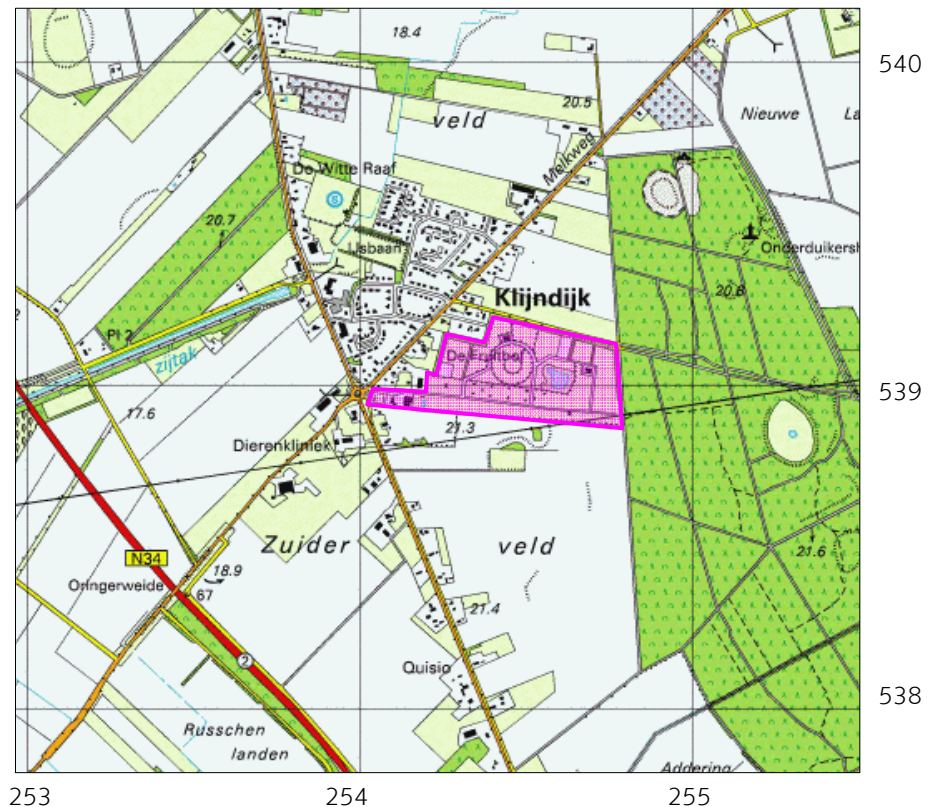
3

3.1

HISTORIE

Het plangebied 'Vakantiecentrum De Fruithof' bestaat uit een kampeerterrein voor caravans en tenten. Het terrein wordt intensief beheerd met regelmatig gemaaide kampeervelden en strak gesnoeide coniferenhagen. De kampeervelden worden van elkaar gescheiden door houtsingels. Ten zuiden van het ronde kampeerveld staan enkele houten recreatiewoningen. Deze woningen zijn van elkaar gescheiden door opgaand groen van appelbomen en sparren. Aan de zuidzijde van het terrein staan stacaravans met eigen tuintjes. Tussen de kampeervelden ligt een padennetwerk van asphalt. Langs deze paden staan coniferenhagen en fruitbomen. Te midden van het plangebied ligt een zwemplas, omringd door een zandstrand. Deze plas wordt intensief geschoond. Er groeien geen waterplanten in de plas en er ligt vrijwel geen blad op de bodem. Het plangebied ligt ten zuidoosten van het dorp Klijndijk. Aan de oostzijde ligt het plangebied tegen het Valtherbos. Op het perceel ten zuiden van het plangebied worden aardappelen geteeld. Ten noorden van het plangebied ligt een paardenweiland, gescheiden van het plangebied door een weg, een laan van eiken en een houtsingel met onder andere zomereik en meidoorn. Figuur 1 en de foto's geven een overzicht van de ligging van het plangebied. Het vakantiecentrum is in de wintermaanden gesloten.

HUIDIGE SITUATIE

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

BODEM EN WATER

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit veldpodzolgronden met lemig fijn zand. De gemiddelde hoogste grondwaterstand is meer dan 40 cm beneden maaiveld. De gemiddelde laagste grondwaterstand is meer dan 120 cm beneden maaiveld. In het plangebied vindt -1 mm/dag wegzijging plaats.

Door de lage waterstand ten opzichte van het maaiveld en de hoeveelheid infiltratie in het plangebied zijn de gronden droog. Aangezien het plangebied ruim 80 jaar geleden is ontgonnen en in gebruik is als akker en later als kampeerterrein met een gereguleerd waterregiem, komen eventuele infiltratie- en kwelaspecten hier niet meer in de vegetatie en verdere natuurwaarden tot uitdrukking.

Sanitair gebouw

Voetbalveld

Zwemwater en strand

De plannen zijn een (forse) toename van het aantal recreatiewoningen te realiseren op het huidige kampeerterrein De Fruithof. Tevens zal de parkeerplaats op het terrein worden uitgebreid. Mogelijk zullen enkele gebouwen die nu sanitaire voorzieningen bieden voor de kampeerders, worden gesloopt. Figuur 2 laat de toekomstige opwaardering van het plangebied zien. Door de realisatie van recreatiewoningen op de plek van huidige kampeerplaatsen wordt seizoensverbreding beoogd.

PLANNEN

Figuur 2. Voorstel herinrichting terrein (Bron: KR8 architecten)

Natuurwaarden

4

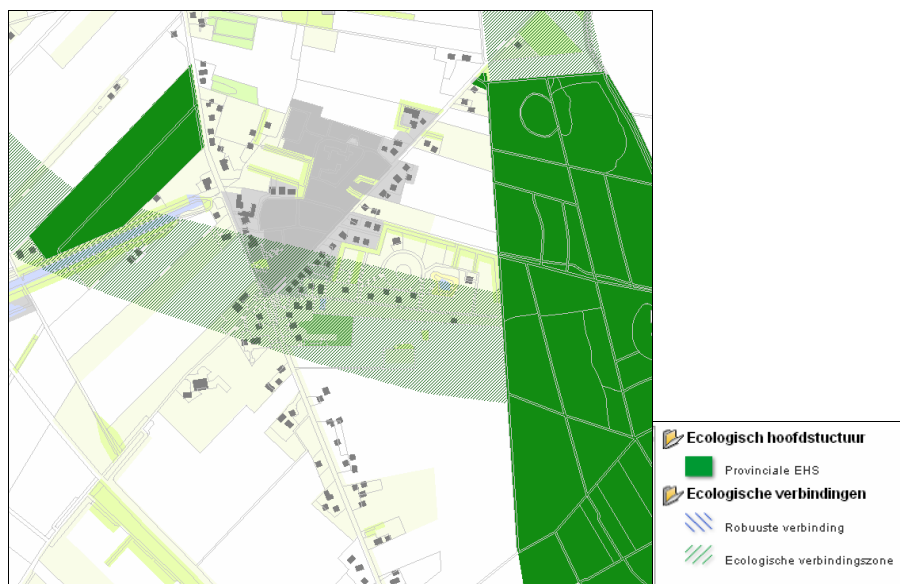
4.1

Beschermde gebieden

Het plangebied is geen onderdeel van een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit is het Natura 2000-gebied 'Elperstroom'. Dit gebied ligt circa 16 km ten noordwesten van het plangebied.

INVENTARISATIE

Het Valtherbos is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur met natuurdoeltype eiken- en beukenbos op lemig zand en ligt aangrenzend aan het plangebied. Op 500 m ten westen van het plangebied ligt ook een Ecologische Hoofdstructuurgebied met natuurdoeltype eiken- en beukenbos op lemig zand. Deze twee gebieden zijn verbonden door een beoogde ecologische verbindingszone met natuurdoeltype bos op arme zandgronden. De huidige aard van de zone is bouwland. De zone loopt naar het westen door tot Boswachterij Odoorn. De zuidelijke helft van het plangebied is onderdeel van deze ecologische verbindingszone (zie figuur 3). In deze zone liggen meerdere barrières voor de uitwisseling van soorten tussen de twee Ecologische Hoofdstructuurgebieden. Deze zone kruist twee wegen en het kanaal Odoorner Zijtak en is daarmee nog niet erg functioneel. Tevens loopt de verbinding dwars over de dorpskern van Klijndijk.

Figuur 3. Concretisering van de Ecologische Hoofdstructuur
(Bron: Atlas van Drenthe)

EFFECTEN	Beschermde gebieden liggen op voldoende afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Het plangebied is onderdeel van een ecologische verbindingszone. Gezien de matige functionaliteit van de verbindingszone in de huidige situatie zijn geen negatieve effecten door de ontwikkelingsplannen te verwachten. Door de realisatie van recreatiewoningen op de plek van kampeerplaatsen kan de recreatiedruk in het Ecologische Hoofdstructuurgebied het Valtherbos buiten het hoogseizoen mogelijk toenemen. Mogelijk neemt het aantal wandelaars in het bos toe en hier kunnen soorten als ree meer last van ondervinden. De meeste diersoorten zijn in de wintermaanden vaak minder gevoelig voor verstoring. De seizoensverbreding van het vakantiecentrum heeft mogelijk effect op diersoorten uit het Valtherbos, zoals marterachtigen en andere kleine zoogdieren. In het najaar en in de winter foerageren en jagen deze soorten op het kampeerterrein. Na de realisatie van de recreatiewoningen zullen deze dieren mogelijk jaarrond worden verstoord door de aanwezigheid van bezoekers en honden in het plangebied. Hierdoor is op het punt van de gebiedsbescherming voor de Ecologische Hoofdstructuur de uitbreiding mogelijk in strijd met de Nota Ruimte en het POP. In dit kader zal nader onderzoek en overleg met gemeente Borger-Odoorn en Provincie Drenthe nodig zijn.
4.2 Soortenonderzoek	
LIGGING	Het plangebied ligt in het kilometerhok¹ 254-538 en 254-539 en in uurhok¹ 17-37. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.
BESTAANDE INFORMATIE	Voor het soortenonderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (tabel B) en Provincie Drenthe. Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de landelijke en provinciale soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen en broedvogels.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

De verspreidingsgegevens van dagvlinders en libellen zijn tevens afkomstig uit het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Verder zijn rapporten geraadpleegd die eerder door BügelHajema Adviseurs zijn opgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden die in de omgeving liggen. Tot slot is de internetsite www.waarneming.nl, geraadpleegd. Op deze site worden waarnemingen getoond die voornamelijk door vrijwilligers zijn verzameld. Genoemde site wordt bij de soortenbespreking alleen genoemd indien de waarnemingen een toegevoegde waarde hebben.

Enkele verspreidingsgegevens van de hiervoor genoemde bronnen berusten voor een deel op dezelfde waarnemingen. Het verschil tussen deze bronnen ligt in de schaal van weergave en de waarnemingsperiode. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

De gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet rechtstreeks tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Voor de interpretatie van deze gegevens is ecologische veldkennis noodzakelijk.

Tabel B. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 20 oktober 2008)

Rapportage voor kilometerhok X:254 / Y:538								* Legenda
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*	
Vaatplanten					0	-	1991-2006	FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3 H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn RL = Rode Lijst (#) = tevens meetnetgegevens verzameld.
Mossen					niet onderzocht		1996-2006	
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006	
Paddestoelen				9	redelijk	0%	1991-2006	
Zoogdieren	1				matig	0%	1996-2006	Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een toelichting op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.
Broedvogels		30		5	niet onderzocht	0%	1995-2006	
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04	
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006	
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006	Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen. niet van toepassing
Vissen					niet onderzocht		1992-2006	
Dagvlinders					redelijk	51-100%	1995-2006	
Nachtvvlinders					niet onderzocht		1980-2005	
Libellen					niet onderzocht		1992-2006	
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006	
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006	

Rapportage voor kilometerhok X:254 / Y:539							
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					0	-	1991-2006
Mossen				1	matig	51-100%	1996-2006
Korstmossen (#)				2	redelijk	51-100%	1991-2006
Paddestoelen				2	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren	1				niet onderzocht	51-100%	1996-2006
Broedvogels		1			slecht	0%	1995-2006
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	2			0	matig	51-100%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					redelijk	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

VELDWERK Het plangebied is medio oktober 2008 bezocht om een indruk te krijgen van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).

Het veldbezoek is niet in het meest geschikte seizoen uitgevoerd. Gezien de aard van het plangebied kan met behulp van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens van alle soortgroepen toch met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van soorten in het gebied.

4.2.1

Vaatplanten

GEGEVENS Gedetailleerde soortgegevens zijn opgevraagd bij Provincie Drenthe. Deze gegevens zijn niet echt recent maar volledig en redelijk gedetailleerd. Gezien de aard van het gebied geeft het veldbezoek in combinatie met deze gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

INVENTARISATIE In de kilometerhokken zijn vier rode lijstsoorten en één tabel 1-soort waargenomen (zie bijlage 1). Er zijn geen waarnemingen bekend van ontheffingsplichtige soorten in het kilometerhok. Het plangebied bestaat uit grasvelden die zijn omheind met opgaande begroeiing. Deze grasvelden worden zeer regelmatig gemaaid. De kampeervelden worden van elkaar gescheiden door houtsingels met soorten als hazelaar, Amerikaanse vogelkers en zomereik. Tussen de kampeerplaatsen staan gesnoeide coniferenhagen. Een rij van sparren en appelbomen scheiden de percelen van de recreatiewoningen. In het zuidelijke deel van het terrein staan stacaravans met eigen tuintjes. Langs het padennetwerk over het gehele plangebied staan coniferenhagen en fruitbomen.

De beschermde soort grasklokje (tabel 1) komt voor op droge, matig voedselrijke, grazige gronden. Deze soort komt regelmatig voor in de provincie Drenthe en kan eventueel voorkomen in het plangebied.

Er zijn komen geen ontheffingsplichtige vaatplanten voor in het plangebied. Na de werkzaamheden blijft het plangebied een geschikte standplaats voor eventueel voorkomend grasklokje.

EFFECTEN

Pad met coniferenhagen

Appelboom

Sparren naast de bestaande bungalows

4.2.2

Zoogdieren - vleermuizen

De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke vleermuisatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van vleermuissoorten in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode van 1985 tot 1994. Deze gegevens zijn verouderd en globaal, en onvolledig. Echter geven deze gegevens in combinatie een voldoende beeld van de voorkomende vleermuizen en de gebiedsfuncties.

GEGEVENS

In het uurhok zijn waarnemingen bekend van baardvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Deze soorten hebben mogelijk verblijfplaatsen in het nabij gelegen Valtherbos. Het plangebied vormt voor laatvlieger geschikt jachtgebied. Deze soort jaagt bij voorkeur in de beschutting van bomen en maakt mogelijk gebruik van de opgaande begroeiing als vliegroute. Er staan enkele sanitairgebouwen in het plangebied. Deze gebouwen zijn enkelsteens, onverwarmd en hebben geen kieren en lijken daardoor ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Door de verstoring van geluid en licht vormen kampeerterreinen voor soorten als baardvleermuis en de niet waargenomen grootoorvleermuis, franjestaart en watervleermuis ongeschikt jachtgebied.

INVENTARISATIE

De ontwikkelingen hebben geen effect op de voorkomende vleermuissoorten. De structuur van de opgaande begroeiingen die mogelijk als vliegroute worden gebruikt, zal zoveel mogelijk behouden blijven. Tijdens en na de ontwikkeling blijft het plangebied een geschikt jachtgebied voor laatvlieger. Het gebied is als kampeerterrein geen geschikt jachtgebied voor de overige soorten en zal geen nadelige effecten ondervinden door de verandering van kampeerplaats

EFFECTEN

naar recreatiewoning. Doordat vleermuizen minder actief zijn in het najaar en winter, zullen zij geen effecten ondervinden van de seizoensverbreding.

4.2.3

Zoogdieren - overige

GEGEVENS	De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke zoogdierenatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode van 1970 tot 1988. Deze gegevens zijn redelijk verouderd en globaal, maar lijken volledig. De bekende gegevens geven in combinatie met het veldbezoek toch een voldoende beeld voor deze soortengroep.
INVENTARISATIE	In het uurhok zijn 18 zoogdiersoorten bekend, waaronder de tabel 2-soort eekhoorn en de tabel 3-soort waterspitsmuis (zie bijlage 2). In het plangebied zijn geen geschikte waterpartijen als leefgebied voor waterspitsmuis aanwezig. Het Valtherbos is geschikt leefgebied voor eekhoorn en deze soort komt hier mogelijk voor; eventueel komt deze soort een enkele keer foerageren in het plangebied. Het is bekend dat egel regelmatig voorkomt in het plangebied en onder de caravans verblijft. De houtsingels en het struweel in het plangebied bieden geschikte beschutting voor soorten als aarmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis en konijn. Daarnaast is er een waarneming van bosspitsmuis bekend, waarbij het kan gaan om gewone bosspitsmuis of tweekleurige bosspitsmuis. Beide soorten kunnen voorkomen in deze regio. Tijdens het veldbezoek zijn sporen van ree waargenomen in het zand bij het zwemwater. Het plangebied is mogelijk onderdeel van het jachtterritorium van wezel of hermelijn. Dit zal vooral zo zijn in de periode dat de camping is gesloten. De houtsingels, zoals rond het zwemwater en ten noorden van het plangebied, kunnen tevens geschikte verblijfplaatsen bieden voor deze soorten. Soorten als haas en vos worden niet verwacht in het plangebied.

Spoor van ree

Egel

EFFECTEN	Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen mogelijk enkele vaste verblijfplaatsen en (delen van) foerageergebieden van de voorkomende soorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding
----------	--

van de soorten. Een groot deel van de houtsingels zal worden behouden en zal voor de meeste soorten geschikt leefgebied blijven. Door de permanente aanwezigheid van gasten in de bungalows zal het zwemwater als drinkplek minder aantrekkelijk zijn voor ree. Het jachtgebied van hermelijn en wezel zal ook minder geschikt worden door de permanente aanwezigheid van honden en gasten op het terrein. De genoemde soorten zijn alle algemeen voorkomende soorten uit tabel 1 die onder de vrijstellingsregeling vallen. Eekhoorn heeft geen verblijfplaats in het plangebied en zal niet worden versoord door de werkzaamheden.

4.2.4

Vogels

De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de landsdekkende broedvogelatlas (1998-2000). Deze gegevens zijn verzameld per uurhok. Deze gegevens zijn enigszins verouderd en globaal, maar volledig. Gezien de sinds lange tijd onveranderde terreinomstandigheden van het vakantiecentrum en de aard van de ontwikkeling, geven de gegevens in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld van de soortengroep vogels.

GEGEVENS

In het uurhok komen volgens de broedvogelatlas 68 soorten voor (zie bijlage 3). Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. In het uurhok zijn 13 soorten van de Rode lijst waargenomen. Rode lijstsoorten als kneu, ringmus en huismus kunnen voorkomen in het plangebied. De houtsingels in het gebied bieden geschikte broedplaatsen voor de eerste twee soorten. Tevens zullen in de opgaande begroeiing enkele algemene soorten als winterkoning, lijster en roodborst tot broeden komen. Het plangebied heeft geen bijzondere waarde voor overwinterende watervogels. De kampeervelden zijn klein en liggen beschut tussen opgaand groen, waardoor ze ongeschikt zijn voor bijvoorbeeld ganzensoorten. Bij de zwemplas zijn geen sporen waargenomen van watervogels. Ook als rustplaats is deze plas ongeschikt, omdat watervogels bij voorkeur op eilandjes in open water verblijven. In de huidige situatie is het plangebied 's winters alleen interessant voor enkele zangvogels.

INVENTARISATIE

Het plangebied zelf is een matig broed- en overwinteringsgebied voor vogels. Door de ontwikkelingen zal het plangebied als broed- en foerageergebied voor vogels veranderen en niet geheel verloren gaan. Aangezien vogels onder meer in het opgaand groen tot broeden komen, dient tijdens de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Men kan in dit plangebied ervan uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Bij de tweede optie zal in ieder geval het te verwijderen opgaand groen buiten het broedseizoen moeten worden verwijderd. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardpe-

EFFECTEN

riode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.2.5

Amfibieën

GEGEVENS Volgens Het Natuurloket is het kilometerhok 254-538 niet onderzocht en kilometerhok 254-539 matig onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode 1992 tot en met 2006. Aangezien er geen ontheffingsplichtige soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Wel zijn gegevens van Provincie Drenthe verkregen. Deze gegevens geven de verspreiding van amfibieën weer op basis van kilometerhokken in de periode 1980 tot 2006. Deze gegevens zijn globaal en onvolledig; ook is niet bekend hoe recent de gegevens zijn. Gezien de aard van het plangebied, geeft het veldbezoek in combinatie met deze gegevens evenwel een voldoende beeld voor dit onderzoek.

INVENTARISATIE In de betreffende kilometerhokken zijn waarnemingen bekend van bruine kikker en gewone pad. Buiten het voortplantingsseizoen leven bruine kikker en gewone pad op het land en overwinteren in greppels of holten of onder hout, boomwortels of stenen. Mogelijk komt ook de niet waargenomen kleine watersalamander in het plangebied voor. Door de afwezigheid van waterplanten in het zwemwater, is het geen geschikt voortplantingsgebied voor amfibieën,

Gewone pad

Bruine kikker

EFFECTEN Door de ontwikkelingen in het plangebied zal leefgebied van bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander worden verstoord. Bij de werkzaamheden kan mogelijk eveneens een enkel exemplaar worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Genoemde soorten zijn allemaal algemeen voorkomende soorten uit tabel 1 en vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen onder de vrijstellingsregeling.

4.2.6

Reptielen

Voor het onderzoek met betrekking tot reptielen zijn provinciale gegevens geraadpleegd. Deze gegevens zijn verzameld op basis van kilometerhokken in de periode 1980 tot 2006. Deze gegevens zijn globaal, maar over het algemeen voor reptielen vrij volledig. Het is niet bekend hoe recent de gegevens zijn. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor het deze soortengroep.

GEGEVENS

Volgens de gegevens van Provincie Drenthe zijn binnen de kilometerhokken geen waarnemingen van reptielen bekend. Het veldbezoek bevestigt dit beeld voor het plangebied. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen, zoals overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Ringslang is in Nederland vooral gebonden aan het water in veen- en riviergebieden. Deze voor reptielen geschikte biotopen komen niet in of direct rond het plangebied voor. Er worden daarom geen reptielen in het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op reptielen verwacht.

EFFECTEN

4.2.7

Vissen

In het plangebied of directe omgeving komt alleen een geïsoleerde zwemplas voor. Hiervan is niets bekend over het voorkomen van vissen. Door de geïsoleerde ligging is het van nature voorkomen van bijzondere soorten vrijwel uitgesloten. Deze waterplas wordt bovendien niet aangetast in de ontwikkelingsplannen. Er zullen geen effecten op vissen optreden door de werkzaamheden.

4.2.8

Dagvlinders

Het Natuurloket geeft aan dat de kilometerhokken matig zijn onderzocht op dagvlinders in periode 1995-2006. Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vlindersoorten. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van de Vlinderwerkgroep Drenthe. De waarnemingen zijn op basis van kilometerhokken en betreffen alle waargenomen soorten in de periode van 1990 tot 2001 met aanvullingen tot 2006. Deze gegevens zijn gedetailleerd, recent en lijken volledig. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

GEGEVENS

In de betreffende kilometerhokken zijn waarnemingen van 13 vlindersoorten bekend, waaronder geen beschermde soorten (zie bijlage 4). Tijdens het veld-

INVENTARISATIE

bezoek zijn vele exemplaren van dagpauwoog en atalanta op onder meer de talloze rottende appels op het terrein waargenomen. De bloemrijke tuintjes rondom de stacaravans bieden geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende soorten.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op beschermde dagvlinders of soorten van de Rode lijst verwacht.

Atalanta op rotte appel

Dagpauwoog op pad in plangebied

4.2.9

Libellen

GEGEVENS Voor het onderzoek met betrekking tot libellen is het waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. De gegevens van het waarnemingenverslag 2007 worden weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1999 tot en met 2006. Deze gegevens zijn globaal, maar recent en lijken volledig. De gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE Volgens het waarnemingenverslag zijn in het uurhok 24 soorten waargenomen (zie bijlage 5). Hierna zijn twee soorten van de Rode lijst aanwezig, tengere pantserjuffer en venwitsnuitlibel. Beide zijn typische soorten van heidevennen en hoogveengebieden. Deze soorten worden niet verwacht in het plangebied. Doordat in of direct grenzend aan het plangebied geen open water met begroeiing aanwezig is, heeft het plangebied geen waarde als voortplantingsgebied. Het plangebied heeft alleen enige waarde als jachtgebied voor soorten die ook op enige afstand van water kunnen worden aangetroffen, zoals de in het uurhok waargenomen steenrode heidelibel en paardenbijter. Beschermde soorten en soorten van de Rode lijst worden niet in het plangebied verwacht.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen zullen er geen effecten op beschermde soorten optreden.

4.2.10

Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. Het plangebied ligt op zandgrond maar is door het intensieve beheer niet geschikt voor deze soorten. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofter is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Voorkomen van deze soort in het plangebied is niet waarschijnlijk. Brede geelrandwaterroofter is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. De zwemplas in het plangebied wordt regelmatig geschoond en hierdoor niet geschikt voor deze soort. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

Door de ontwikkelingen binnen het plangebied zullen geen effecten op beschermde overige ongewervelde soorten optreden.

Conclusie 5

5.1

Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op voldoende afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Het plangebied is onderdeel van een ecologische verbindingszone. Gezien de matige functionaliteit van de verbindingszone in de huidige situatie, zijn geen negatieve effecten door de ontwikkelingsplannen te verwachten.

De ontwikkelingsplannen hebben mogelijk negatieve effecten op het nabij gelegen Ecologische Hoofdstructuurgebied Valtherbos. Door seizoensverbreding kan de recreatiedruk in het Ecologische Hoofdstructuurgebied buiten het hoogseizoen mogelijk toenemen. Tevens wordt het plangebied na de ontwikkelingsplannen ongeschikt voor diersoorten uit het Ecologische Hoofdstructuurgebied die buiten het kampeerseizoen gebruikmaken van het kampeerterrein.

De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming voor de Ecologische Hoofdstructuur mogelijk in strijd met de Nota Ruimte en het POP. In dit kader zal overleg met de gemeente Borger-Odoorn en de provincie Drenthe nodig zijn. Dit overleg zal moeten uitwijzen of deze activiteit in strijd is met de POP en welke maatregelen moeten worden genomen.

5.2

Soortenbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Van alle soorten is een voldoende beeld ontstaan door het veldbezoek en de overige gegevens. Nader onderzoek is niet nodig.

NADERE INVENTARISATIE

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

NIET BEDREIGDE WAARDEN

- vleermuizen;

- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

BESCHERMING VOGELS

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Er zijn in of in de directe omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Er broedt wel een aantal vogels in en rond het plangebied. Daarom kan men in dit plangebied ervan uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of de werkzaamheden voor het broedseizoen worden begonnen en continu voortduren. Bij de tweede optie zal in ieder geval het te verwijderen opgaand groen buiten het broedseizoen moeten zijn verwijderd. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustigere broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord.

Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

VRIJGESTELDE SOORTEN

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen vaatplanten, amfibieën en zoogdieren die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel C. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor artikel 8 of de artikelen 9 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Tabel C. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone pad	Bufo bufo
Bruine kikker	Rana temporaria
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris

In het plangebied komen geen soorten voor waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd

ONTHEFFINGEN

Algemeen

AANBEVELINGEN

Door niet te veel groen op te ruimen en takken en bladeren te laten liggen binnen het terrein zullen veel dieren, zoals wezel, hermelijn en egel, schuilplaatsen kunnen vinden en kan de biodiversiteit vrij eenvoudig worden verhoogd.

Verder is het bevorderen van mantel- en zoomvegetaties met bloem-, bes- en zaaddragende inheemse soorten bevorderlijk voor de insecten en vogelbevolking en daarmee voor de stand van andere vogelsoorten, vleermuizen en amfibieën.

Ecologisch verbindingszone

Het plangebied is een onderdeel van een ecologische verbindingszone en dient op vrijwillige basis te worden ingericht ten behoeve van de functie van deze zone. Provincie Drenthe stimuleert inrichtingsplannen ten behoeve van de verbindingszone.

Ten behoeve van het bevorderen van de verbindingszone zou de houtsingel aan de zuidzijde van het plangebied kunnen worden uitgebreid van één enkel boom breed naar een strook van 10 m tot 20 m. Hiermee zal de bestaande landschappelijke structuur worden versterkt en de strook zal een beschutte passage bieden aan fauna die migreert tussen het Valtherbos en Zuiderveld. Dit sluit ook aan bij het vigerende provinciale beleid om de randbeplanting van verblijfsrecreatieve terreinen voldoende afschermende omvang te geven.

B r o n n e n

6.1

Veldbezoek

Het gebied is op 20 oktober 2008 door mevrouw drs. R.M. Veeneklaas bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een zonnige dag met een maximumtemperatuur van 16 °C en een matige zuidwestenwind (kracht 4 to 5).

6.2

Media

- www.natuurloket.nl, overzicht recente en beschikbare gegevens van planten en dieren;
- www.ravon.nl, informatie over (verspreiding) van herpetofauna;
- www.waarneming.nl, verspreidingskaarten van planten en dieren die door vrijwilligers verzameld zijn.
- Atlas van Drenthe, <http://www.drenthe.info/kaarten/website/fmc2/ehs.html>, kaart van concretisering van EHS in Drenthe.

6.3

Gegevens

- Provincie Drenthe (2004): Milieukartering Drenthe, Productgroep Landelijk gebied: gegevens van:
- planten: Werkgroep Florakartering Drenthe (WFD);
- vlinders: Vlinderwerkgroep Drenthe;
- amfibieën en reptielen: Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe (WARD).

6.4

Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 17 Oost Emmen, Wageningen 1978.
- Grote Historische Atlas Drenthe, Uitgeverij Nieuwland, Tilburg 2006.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.

- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Brink, H. van den, A. van Dijk, B. van Os, P. Venema, Provincie Drenthe, Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Broedvogels van Drenthe, Van Gorcum & Comp, Assen 1996.
- Venema, P., Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe, Wintervogels in Drenthe, Koninklijke Van Gorcum 2001.
- Provincie Drenthe, Amfibieën en Reptielen in Drenthe, Dienst ruimte en groen in samenwerking met de werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe, Assen 1993.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
- Dijkstra, A.C.J., J. de Vries en B.J. Hoentjen, Dagvlinders in Drenthe: Voorkomen en verspreiding 1990-2001, Uitgeverij Publi-Que/Vlinderwerkgroep Drenthe, Emmen 2003.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna deel 6, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.

B i j l a g e n

1. Vaatplanten
2. Vleermuizen
3. Overige zoogdieren
4. Broedvogels
5. Amfibieën en reptielen
6. Vissen
7. Vlinders
8. Libellen
9. Codes Rode lijst
10. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Vaatplanten in de kilometerhokken 254-538 en 254-539 in en rond het plangebied (Provincie Drenthe)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	254-538	254-539		
Adelaarsvaren		x		
Akkerdistel	x	x		
Akkerereprijs		x		
Akkerhoornbloem		x		
Akkerkool		x		
Aktermelkdistel s.l.	x			
Akkermunt	x	x		
Akkervergeet-mij-nietje	x	x		
Akkerviooltje	x	x		
Amerikaans krentenboompje	x	x		
Amerikaanse eik	x	x		
Amerikaanse vogelkers	x	x		
Avondkoekoeksbloem	x	x		
Beemdlangbloem		x		
Beklierde duizendknoop	x	x		
Beuk		x		
Bijvoet	x	x		
Blaartrekkende boterbloem		x		
Blauw glidkruid	x			
Blauwe bosbes		x		
Bochtige smele	x	x		
Boerenwormkruid	x	x		
Bonte gele dovenetel		x		
Bosdroogbloem	x		GE	
Boskruiskruid	x	x		
Boswilg	x			
Braam (G)	x	x		
Brede stekelvaren	x	x		
Brem	x	x		
Buntgras	x			
Canadese fijnstraal	x	x		
Canadese guldenroede		x		
Dicht havikskruid		x		
Dolle kervel	x			
Douglasspar		x		
Driekleurig viooltje		x		
Drijvend fonteinkruid		x		
Duinriet		x		
Echte kamille		x		
Eenarig wollegras		x	KW	
Eenjarige hardbloem	x	x		
Eenstijlige meidoorn	x	x		
Egelboterbloem		x		
Engels raaigras	x	x		
Fijnspar		x		
Fioringras	x	x		

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	254-538	254-539		
Fluitenkruid	x	x		
Framboos	x	x		
Geknikte vossenstaart	x	x		
Gekroesde melkdistel		x		
Gelderse roos		x		
Georde wilg	x	x		
Gestreepte witbol	x	x		
Gewone berenklaauw		x		
Gewone braam	x			
Gewone dophei		x		
Gewone eikvaren	x	x		
Gewone en Duinreigersbek		x		
Gewone en Glanzende hoornbloem	x	x		
Gewone ereprijs	x	x		
Gewone esdoorn		x		
Gewone hennepnetel	x	x		
Gewone melkdistel		x		
Gewone raket	x	x		
Gewone salomonszegel	x			
Gewone smeewortel		x		
Gewone spurrie	x	x		
Gewone veldbies		x		
Gewone vlier	x	x		
Gewone waterbies		x		
Gewone waternavel		x		
Gewoon biggenkruid	x	x		
Gewoon duizendblad	x	x		
Gewoon herderstasje	x	x		
Gewoon langbaardgras	x			
Gewoon reukgras	x	x		
Gewoon struisgras	x	x		
Gewoon varkensgras	x	x		
Gewoon vingerhoedskruid	x	x		
Gladde witbol	x	x		
Glanshaver	x			
Grasklokje	x	x		1
Grasmuur	x	x		
Grauwe en Rossige wilg	x	x		
Greppelrus	x	x		
Grote brandnetel	x	x		
Grote en Blonde egelskop	x	x		
Grote en Getande weegbree	x	x		
Grote lisdodde	x	x		
Grote vossenstaart	x			
Grote waterweegbree	x	x		
Grote wederik		x		
Grove den	x	x		
Hanenpoot	x	x		

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	254-538	254-539		
Harig knopkruid		x		
Harig wilgenroosje	x			
Hazenzegge		x		
Heggendoornzaad		x		
Hennegras	x	x		
Hondsdrif	x	x		
Hondsroos	x	x		
Hulst	x	x		
Japanse duizendknoop		x		
Kaal knopkruid	x	x		
Kale jonker		x		
Kantige basterdwederik s.l.	x	x		
Kleefkruid	x	x		
Klein hoefblad		x		
Klein kruiskruid	x	x		
Klein streepzaad	x	x		
Klein vogelpootje	x	x		
Kleine brandnetel	x	x		
Kleine klaver	x	x		
Kleine leeuwenklauw	x	x		
Kleine ooievaarsbek		x		
Kleine veldkers		x		
Klimop		x		
Knikkend tandzaad	x	x		
Knopig helmkruid		x		
Kraaihei		x		
Kropaar	x	x		
Kruipende boterbloem	x	x		
Krulzuring	x	x		
Kweek	x	x		
Late guldenroede		x		
Liggend walstro	x	x		
Liggende vetmuur	x	x		
Lork (G)		x		
Madeliefje	x			
Mannagras		x		
Mannetjesereprijs		x		
Mannetjesvaren	x	x		
Mariadistel		x		
Melganzenvoet	x	x		
Moerasandoorn	x			
Moerasdroogbloem	x	x		
Moeraskers	x	x		
Moerasmuur		x		
Moerasstruisgras		x		
Moeraswalstro		x		
Muizenoor	x	x		
Noorse en Gewone veenbies		x		

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	254-538	254-539		
Paardenbloem (G)	x	x		
Paarse dovenetel s.s.	x			
Papegaaienkruid	x			
Peer		x		
Perzikkruid	x	x		
Peterselievlier		x		
Pijpenstrootje	x	x		
Pilzegge	x	x		
Pinksterbloem		x		
Pitrus	x	x		
Rankende helmbloem	x	x		
Ratelpopulier	x			
Reukeloze kamille	x			
Ridderzuring	x	x		
Riet	x	x		
Rietgras	x	x		
Ringelwikke		x		
Robinia		x		
Rode bosbes		x		
Rode klaver	x	x		
Rode schijnspurrie	x			
Rood zwenkgras s.l.	x	x		
Rood zwenkgras s.s.	x			
Ruw beemdgras	x	x		
Ruw walstro	x	x		
Ruwe berk	x	x		
Schapegras	x	x		
Schapenzuring	x	x		
Schermhavikskruid		x		
Scherpe boterbloem		x		
Schietwilg	x			
Schijfkamille	x	x		
Schildereprijs		x		
Sint-Janskruid		x		
Smalle en Voederwikke		x		
Smalle stekelvaren	x	x		
Smalle weegbree	x	x		
Smalle wikke s.s.	x			
Snavelzegge		x		
Speerdistel	x			
Sporkehout	x	x		
Sterrenkroos (G)		x		
Stijf havikskruid	x	x		
Stijve ogentroost		x	GE	
Straatgras	x	x		
Struikhei	x	x		
Tandjesgras	x	x		
Timoteegras en Klein timoteegras		x		

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	254-538	254-539		
Timoteegras s.s.	x	x		
Tormentil	x	x		
Trosvlier	x			
Veelbloemige veldbies s.l.		x		
Veelbloemige veldbies s.s.	x			
Veenmos (G)		x		
Veenpluis		x		
Veenwortel	x			
Veerdelig tandzaad	x			
Veldbeemdgras	x	x		
Veldereprijs	x	x		
Veldzuring	x	x		
Vergeet-mij-nietje (G)	x	x		
Vertakte leeuwentand	x	x		
Viltige basterdwederik	x			
Vlasbekje	x	x		
Vogelmuur	x	x		
Vogelwikke		x		
Vroege haver	x			
Wateraardbei	x	x	GE	
Waterpeper	x	x		
Wijfjesvaren		x		
Wilde kamperfoelie	x	x		
Wilde lijsterbes	x	x		
Wilgenroosje	x	x		
Witte abeel	x			
Witte dovenetel		x		
Witte els	x			
Witte klaver	x	x		
Wolfspoot	x	x		
Zachte berk	x	x		
Zachte dravik s.s.	x	x		
Zachte ooievaarsbek	x			
Zandblauwtje		x		
Zandhoornbloem	x	x		
Zandraket	x			
Zandstruisgras		x		
Zegekruid		x		
Zevenblad	x	x		
Zilverschoon	x	x		
Zoete kers		x		
Zomereik	x	x		
Zompzegge	x	x		
Zwaluwtong	x	x		
Zwarte bes		x		
Zwarte els	x	x		
Zwarte en Beklierde nachtschade	x	x		
Zwarte zegge	x	x		

Bijlage 2. Overige zoogdieren in het uurhok 17-37 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Aardmuis	x		Tabel 1
Bosmuis	x		Tabel 1
Bosspitsmuis	x		Tabel 1
Bruine rat	x		
Dwergmuis	x		Tabel 1
Dwergspitsmuis	x		Tabel 1
Eekhoorn	x		Tabel 2
Egel	x		Tabel 1
Haas	x		Tabel 1
Hermelijn	x		Tabel 1
Konijn	x		Tabel 1
Mol	x		Tabel 1
Muskusrat	x		
Ree	x		Tabel 1
Rosse woelmuis	#		Tabel 1
Veldmuis	#		Tabel 1
Vos	x		Tabel 1
Waterspitsmuis	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Wezel	x		Tabel 1

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 3. Broedvogels in het uurhok 17-37 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Blauwe Reiger	x		Vogels
Boerenwaluw	x	GE	Vogels
Bonte Vliegenvanger	x		Vogels
Boomklever	x		Vogels
Boomkruiper	x		Vogels
Boompieper	x		Vogels
Bruine Kiekendief	x		Vogels
Buizerd	x		Vogels
Ekster	x		Vogels
Fazant	x		Vogels
Fitis	x		Vogels
Gaai	x		Vogels
Geelgors	x		Vogels
Gekraagde Roodstaart	x		Vogels
Gele Kwikstaart	x	GE	Vogels
Goudhaantje	x		Vogels
Goudvink	x		Vogels
Grasmus	x		Vogels
Graspieper	x	GE	Vogels
Groenling	x		Vogels
Grote Bonte Specht	x		Vogels

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Grote Lijster	x		Vogels
Havik	x		Vogels
Heggenmus	x		Vogels
Holenduif	x		Vogels
Houtduif	x		Vogels
Huismus	x	GE	Vogels
Huiszwaluw	x	GE	Vogels
Kauw	x		Vogels
Kerkuil	x	KW	Vogels
Kievit	x		Vogels
Kleine Bonte Specht	x		Vogels
Kneu	x	GE	Vogels
Koekoek	x	KW	Vogels
Koolmees	x		Vogels
Kruisbek	x		Vogels
Kuifmees	x		Vogels
Kwartel	x		Vogels
Matkop	x	GE	Vogels
Meerkoet	x		Vogels
Merel	x		Vogels
Patrijs	x	KW	Vogels
Pimpelmees	x		Vogels
Ransuil	x	KW	Vogels
Rietgors	x		Vogels
Ringmus	x	GE	Vogels
Scholekster	x		Vogels
Sperwer	x		Vogels
Staartmees	x		Vogels
Tijftjaf	x		Vogels
Torenvalk	x		Vogels
Tuinfluter	x		Vogels
Turkse Tortel	x		Vogels
Veldleeuwerik	x	GE	Vogels
Vink	x		Vogels
Waterhoen	x		Vogels
Wilde Eend	x		Vogels
Winterkoning	x		Vogels
Witte Kwikstaart	x		Vogels
Wulp	x		Vogels
Zanglijster	x		Vogels
Zwarte Kraai	x		Vogels
Zwarte Mees	x		Vogels
Zwarte Roodstaart	x		Vogels
Zwarte Specht	x		Vogels
Zwartkop	x		Vogels

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 4. Vlinders in de kilometerhokken 254-538 en 254-539 in en rond het plangebied (Vlinderwerkgroep Drenthe)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst Beschermingsregime
	254-538	54-539	
Atalanta		x	
Boomblauwtje		x	
Bruin zandoogje	x	x	
Citroenvlinder	x	x	
Dagpauwoog	x	x	
Klein geaderd witje	x	x	
Klein koolwitje		x	
Kleine vuurvlinder		x	
Koevinkje	x		
Landkaartje	x		
Oranje zandoogje	x	x	
Oranjetipje		x	
Zwartsprietdikkopje		x	

Bijlage 5. Libellen in het uurhok 17-37 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006	
Azuurwaterjuffer		x	
Bloedrode heidelibel		x	
Bruine glazenmaker		x	
Bruinrode heidelibel		x	
Gewone oeverlibel		x	
Gewone pantserjuffer		x	
Grote keizerlibel		x	
Houtpantserjuffer		x	
Lantaarntje		x	
Noordse witsnuitlibel		x	
Paardenbijter	x	x	
Platbuik		x	
Steenrode heidelibel	x	x	
Tangpantserjuffer	x		
Tengere grasjuffer		x	
Tengere pantserjuffer		x	KW
Venwitsnuitlibel	x		KW
Viervlek		x	
Vuurjuffer		x	
Watersnuffel	x	x	
Weidebeekjuffer		x	
Zwarte heidelibel		x	
Zwervende heidelibel		x	
Zwervende pantserjuffer	x		

Bijlage 6. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 7. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als: er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt; zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;

als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragcodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);

een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;

tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;

bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

Opdrachtgever
Vakantiecentrum De Fruithof
Klijndijk

Contactpersoon

[REDACTED]

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

[REDACTED]

BügelHajema Adviseurs

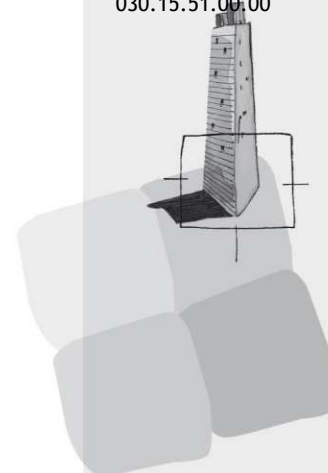
Supervisie

[REDACTED]

BügelHajema Adviseurs

Projectnummer

030.15.51.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort